

Exit, Reimagining Shakespeare: călătorie prin identități și spații

Drd. Maria-Cristina Popoiu
Universitatea "Ovidius" din Constanța

Résumé: Cet article propose un parcours critique allant de la cour sicilienne de *The Winter's Tale* à la salle de sport d'un lycée canadien dans *Exit, Pursued by a Bear*. Plutôt que de se limiter aux différences d'époque, l'étude examine le dialogue qui s'instaure entre les deux œuvres. Shakespeare explore la jalousie dévastatrice et la fonction réparatrice du temps, tandis qu'E. K. Johnston place le lecteur au cœur de l'adolescence contemporaine, où une majorette reprend sa voix après un viol et met en lumière la force de la solidarité. En mobilisant la théorie de l'adaptation et la géocritique, l'article soutient que les espaces, le palais royal, le cadre pastoral, le lycée ou le camp d'été, ne constituent pas de simples décors, mais de véritables « protagonistes » qui reflètent et façonnent les traumatismes, l'identité et les reconfigurations sociales au sein du récit. Shakespeare n'est pas relégué au passé : les réécritures issues de la littérature *young adult* le transforment en un interlocuteur pertinent pour les jeunes générations, permettant d'aborder de manière directe des thématiques telles que le consentement, l'amitié et les processus de guérison.

Mots-clés : *adaptation littéraire, géocritique, espace narratif, littérature young adult, traumatisme et guérison*

Introducere

Este remarcabilă capacitatea operei shakespeariene de a-și păstra relevanța la peste patru secole de la redactarea unor piese precum *Hamlet* sau *Macbeth*. Literatura, cinematografia și poezia contemporană recurg frecvent la motive, structuri sau tipologii de personaje inspirate din Shakespeare, fie prin adaptări explicite, fie prin aluzii subtile, fapt care susține ideea că dramaturgul englez funcționează mai degrabă ca un autor „contemporan” decât ca unul strict ancorat în secolul al XVI-lea. Această actualitate se reflectă inclusiv în limbaj: studiile literare au arătat că Shakespeare a contribuit semnificativ la modelarea limbii engleze, introducând termeni precum *eyeball* sau *lonely* și expresii devenite uzuale, precum *to break the ice* [Yadav, 2025: 106-107].

În egală măsură, durabilitatea operei sale se explică prin complexitatea psihologică a personajelor, construite în jurul unor conflicte recognoscibile. *Macbeth* este dominat de frică și vinovăție, *Hamlet* de

îndoială și ezitare, iar Othello de gelozie distructivă, trăiri care continuă să rezoneze cu experiența cititorului modern [Yadav, 2025: 108-109]. Temele recurente ale operei shakespeariene, iubirea, puterea, identitatea sau trădarea, traversează literatura contemporană, demonstrând că Shakespeare nu a scris despre un context istoric limitat, ci despre condiția umană în ansamblu. Posibilitatea constantă de reinterpretare și recontextualizare explică astfel supraviețuirea culturală și relevanța continuă a operei sale.

Literatura *young adult* (YA), adresată publicului adolescent, s-a afirmat în ultimele decenii ca un spațiu privilegiat pentru adaptările moderne ale pieselor shakespeariene. Aceste rescrieri au câștigat vizibilitate deoarece ficțiunea YA funcționează ca un teritoriu literar situat *între lumi*, reflectând condiția de tranziție a adolescenței. Studiul Virginiei Douglas evidențiază faptul că literatura YA se construiește în jurul ambiguității, întrucât granița dintre copilărie și maturitate rămâne fluidă, iar narațiunile combină realismul cu elemente de fantezie și experiment narativ pentru a surprinde această etapă instabilă a formării identității [Douglas, 2018: 1-3].

Popularitatea adaptărilor shakespeariene în acest registru derivă din capacitatea literaturii YA de a propune povești recognoscibile pentru experiența adolescenților, fără a elimina dimensiunea imaginară care facilitează abordarea unor teme complexe precum identitatea, vinovăția, pierderea sau regăsirea de sine. În acest context, rescrierile contemporane nu simplifică universul shakespearian, ci îl traduc într-un limbaj narativ accesibil, menținând tensiunile morale și afective care definesc opera originală.

O piesă precum *The Winter's Tale* se pretează în mod special unei rescrieri *young adult*, întrucât tematizează trauma, reconcilierea și maturizarea, coordonate definitorii ale experienței adolescenței contemporane. Din această perspectivă, piesa poate fi interpretată ca o narațiune centrată pe solidaritatea și agenția feminină. Spre deosebire de mitul lui Pygmalion, în care figura feminină este creată și controlată de autoritatea masculină, Shakespeare propune două personaje feminine, Hermione și Paulina, care își asigură supraviețuirea prin inteligență strategică, disimulare și loialitate reciprocă.

Episodul *statuii* din final nu funcționează ca o simplă revenire miraculoasă, ci ca o formă de rezistență simbolică: Hermione adoptă aparența morții pentru a suspenda violența puterii patriarhale și pentru a-și

revendica identitatea în propriul timp. Astfel, *The Winter's Tale* transformă o structură narativă tradițională, asociată dominației și posesivității masculine, într-o poveste despre agenție, prietenie feminină și renaștere etică, aspecte care explică afinitatea piesei cu sensibilitatea literaturii *young adult* [Mooney, 2019: 5-6].

Dacă *The Winter's Tale* pune accent pe solidaritatea dintre Hermione și Paulina, romanul YA *Exit, Pursued by a Bear* reia această dinamică într-un cadru contemporan, transpunând trauma și recuperarea într-o poveste accesibilă adolescenților. Aici, Hermione este o elevă de liceu care trece printr-un abuz cumplit, iar forța ei nu derivă din magie sau intervenție divină, ci din sprijinul prietenilor și al comunității. Romanul reinterpretează motive shakespeariene, violența, tăcerea impusă, renașterea, într-un spațiu actual, unde solidaritatea feminină rămâne motorul supraviețuirii și al vindecării.

Cadrul teoretic: adaptare și geocritică

În teoria adaptării literare, Linda Hutcheon oferă o perspectivă centrală: o adaptare nu trebuie privită ca o copie inferioară, ci ca o formă de *repetiție fără replicare*, adică o recreare care păstrează esența originalului, dar își revendică propria identitate artistică [Hutcheon 7]. Conform acestei viziuni, filmul ce adaptează un roman (sau, în cazul de față, un roman care adaptează o piesă) nu are menirea de a imita servil sursa, ci de a o reinterpretă pentru un public nou și un alt mediu, folosindu-și propriile instrumente, imaginea, ritmul, spațiul vizual sau specificul prozei. Adaptarea nu traduce mecanic povestea, ci o mută și o transformă creativ. Tocmai această libertate controlată explică de ce textele literare continuă să renască în forme mereu diferite și mereu relevante, de la o epocă la alta [Hutcheon 8-9].

Geocriticismul, așa cum îl explică Marius Conkan, pornește de la o idee directă: literatura nu inventează spațiile în vid, ci ele se nasc din lumea reală și, la rândul lor, o influențează pe aceasta din urmă. Altfel spus, cărțile nu sunt doar povești imaginare, ci și moduri prin care spațiul social este văzut, simțit și uneori contestat [Conkan 18]. Conkan arată, sprijinindu-se pe teoreticieni precum Henri Lefebvre și Edward Soja, că spațiul nu e un fundal neutru sau decorativ, ci un produs al relațiilor sociale, încărcat de istorie și ideologie [Lefebvre 31; Soja 211].

Prin urmare, o analiză geocritică nu înseamnă doar să observi unde se petrece acțiunea unei opere, ci să înțelegi de ce acel spațiu arată astfel, ce

tensiuni poartă și cum reflectă, sau modelează, realitatea culturală. De aceea, cercetători ca Franco Moretti, Bertrand Westphal sau Andrew Thacker susțin necesitatea de a studia legătura dintre spațiul real și spațiul din text, două planuri care se suprapun și se explică reciproc [Thacker 33-34]. În cazul de față, aplicarea geocriticii presupune examinarea comparativă a spațiilor literare din piesa lui Shakespeare și romanul lui Johnston, pentru a evidenția cum diferă aceste spații și cum influențează ele reprezentarea traumei, a identității și a schimbării sociale.

Analiza comparativă a spațiilor literare

Am ales să comparăm *The Winter's Tale* de William Shakespeare cu romanul young adult *Exit, Pursued by a Bear* de E.K. Johnston deoarece ambele texte reiau, într-o formă sau alta, aceleași întrebări despre spațiu, identitate și transformare, însă în moduri radical diferite ca ton, public și context cultural. Piesa lui Shakespeare, un text clasic al Renașterii, este construită pe tensiuni legate de gelozie, autoritate și reconfigurarea ordinii sociale; romanul YA rescrie liber aceste teme pentru adolescenții de astăzi, mutând conflictul într-un mediu contemporan, marcat de traume colective, solidaritate feminină și recuperare.

În cele ce urmează, vom examina pe rând spațiile-cheie din cele două opere, palatul regal sicilian vs. liceul (sala de sport) din Palermo Heights, apoi Bohemia pastorală vs. tabăra de vară, evidențiind rolul acestora în parcursul personajelor de la traumă la vindecare și modul în care ele reflectă valorile sociale ale epocilor respective.

De la palatul sicilian la liceul din Palermo Heights

În *The Winter's Tale*, acțiunea debutează în Sicilia, la palatul regelui Leontes. Acest spațiu regal nu este un simplu fundal, ci oglindește starea interioară a personajelor și tensiunile societale. Curtea siciliană apare ca un loc închis, formal și încărcat de protocol, unde securitatea dinastiei și onoarea sunt valori supreme. Atmosfera rigidă a palatului, cu eticheta sa și așteptările patriarhale, contribuie la declanșarea crizei: gelozia bruscă a lui Leontes pare să izbucnească de nicăieri, însă ea se dezvoltă într-un mediu fertil suspiciunii.

Criticii au observat că Sicilia este în piesă un spațiu „înghețat” de neîncredere și presiuni latente, aproape predispus la izbucniri violente. Leontes, ca monarh absolut, are puterea de a-și transforma paranoia în realitate juridică, ordonând înmăștișarea soției sale Hermione și abandonarea

ficei nou-născute. Trauma care urmează, moartea (aparentă) a reginei, moartea fiului prinț Mamillius și destrămarea familiei regale, este strâns legată de acest spațiu al puterii abuzive. Palatul sicilian devine, așadar, un teatru al ruperii: legăturile familiale și sociale sunt sfâșiate de tirania unui singur om, într-un loc unde nimeni nu îndrăznește inițial să-l contrazică. Putem considera că spațiul curții intensifică tragedia, un loc rigid în care vocea feminină (Hermione) este redusă la tăcere și judecată pe nedrept, iar rațiunea este alungată.

În contrapunct, *Exit, Pursued by a Bear* mută povestea într-un orașel contemporan din Ontario, Canada, și concentrează acțiunea în jurul liceului Palermo Heights, cu specificul sălii de sport unde echipa de majorete își desfășoară activitatea. Dacă palatul lui Leontes era centrul autorității patriarhale, sala de sport a liceului devine centrul vieții sociale pentru Hermione Winters, căpitanul echipei de majorete.

În micul oraș fictiv Palermo Heights (numele face aluzie chiar la capitala Siciliei, Palermo, legând intertextual romanul de piesa originală), echipa de majorete este „mândria și bucuria” comunității locale, statut care amintește, într-un mod democratizat, de importanța curții regale în societatea din *The Winter's Tale*.

Liceul (și în special sala de sport) funcționează ca un spațiu al comunității, unde Hermione este admirată, populară și înconjurată de prieteni. Însă acest spațiu modern nu este lipsit de tensiuni: privirile colegilor, așteptările sociale și dinamica de putere adolescentină pot fi la fel de apăsătoare ca rigorile unei curți regale.

Momentul traumatic al romanului are loc în afara sălii de sport propriu-zise, la o petrecere din tabăra de vară a echipei, unde Hermione este drogată și violată. Totuși, consecințele aceluia act de violență reverberează în spațiul liceului când Hermione se întoarce acasă după tabără. Spre deosebire de regina Hermione, a cărei presupusă infidelitate este privită cu ostilitate de către soț și curteni, eleva Hermione Winters se confruntă la început cu zvonuri și prejudecăți în liceu, însă primește rapid sprijinul majorității, al familiei, al profesorilor și mai ales al prietenei sale cele mai bune, Polly.

Un ecou al neîncrederii lui Leontes se regăsește în roman în reacția inițială a iubitului lui Hermione, Leo, care ezită să creadă că ea a fost violată și pare să o învinovățească voalat. Leo joacă, simbolic, rolul lui Leontes în acest context adolescentin, chiar numele lui fiind diminutiv pentru Leontes.

Important este însă că, în spațiul contemporan al liceului, puterea lui Leo de a influența narațiunea este limitată: el nu are autoritatea absolută a unui rege, iar atitudinea lui este condamnată de ceilalți. Hermione Winters nu rămâne izolată și stigmatizată, ci, dimpotrivă, își recapătă vocea public, refuzând să fie redusă la statutul de *victimă* în ochii colegilor. Astfel, sala de sport și, extins, liceul devin arena în care Hermione își afirmă identitatea de supraviețuitoare, continuând să participe la antrenamente și competiții de majorete în ciuda șoaptelor din jur. Prin sprijinul colegilor, al antrenorilor și al părinților, liceul se transformă dintr-un potențial tribunal ostil (așa cum era curtea pentru regina acuzată) într-un spațiu de solidaritate și vindecare.

În termeni geocritici, putem spune că structura de putere a spațiului a suferit o schimbare majoră între cele două opere: de la un palat monarhic în care vocea feminină era anulată de autoritatea masculină, la un mediu democratic (liceul modern) în care vocea unei tinere femei este amplificată și auzită de către comunitate. Această diferență reflectă evoluțiile sociale reale, de la patriarhatul absolut la o societate care, cel puțin ideal, încearcă să sprijine și să facă dreptate supraviețuitoarelor agresiunilor sexuale.

Comparând palatul sicilian cu sala de sport a liceului, observăm așadar cum trauma și identitatea feminină sunt gestionate diferit în funcție de spațiu și epocă. În *The Winter's Tale*, Hermione (regina) este redusă la tăcere în spațiul curții, atât literal (prin întemnițare și simularea morții), cât și metaforic (vocea ei nu cântărește în fața acuzatorului rege). Identitatea ei regală este anulată pe nedrept, iar reabilitarea survine abia după 16 ani, într-un moment de epifanie orchestrat de Paulina (scena *statuii* care prinde viață). În *Exit, Pursued by a Bear*, Hermione Winters trece și ea printr-o tentativă a societății de a-i redefini identitatea, de data aceasta din „lidera populară” la „fata violată”, însă ea și aliata sa Polly (un alter-ego modern al Paulinei) contracarează imediat această narațiune toxică. Spațiul liceului, deși inițial contaminat de priviri judecătorești și bârfe, se reconfigurează datorită intervenției celor apropiați: Polly o apără neobosit (amintind de loialitatea Paulinei), psihologul o ajută să-și recapete echilibrul, iar instituțiile (poliția, cadrele medicale) o cred și o tratează cu seriozitate. Chiar și Leo, care la început îi refuză sprijinul, ajunge să recunoască adevărul și să o susțină pe Hermione măcar în decizia de a nu lăsa trauma să îi distrugă viața.

În final, Hermione Winters nu doar că își conduce echipa spre un campionat important (atingând acel statut de „legendă” la care visa la

începutul ultimului ei an de liceu), dar își aduce violatorul în fața justiției, recăpătând controlul asupra propriei povești. Spre deosebire de Hermione din Sicilia, care depinde de miracole și oracole pentru a fi reabilitată, Hermione Winters își revendică activ dreptatea, beneficiind de un cadru social care este dispus să o creadă și să o ajute. Așadar, dacă palatul sicilian simboliza ruptura (familiile destrămate de tiranie) și impunea un lung exil al adevărului, liceul canadian simbolizează schimbarea, locul unde adevărul iese la lumină.

De la pastoralul Bohemiei la tabăra de vară

În *The Winter's Tale*, deplasarea acțiunii din Sicilia către Bohemia marchează o schimbare structurală și simbolică fundamentală. Critica secolului XX a interpretat Bohemia ca un spațiu pastoral deschis, luminos, opus rigidității și claustrării curții siciliene. E. M. W. Tillyard a arătat că piesa funcționează pe „planuri distincte ale realității”, dintre care lumea pastorală favorizează regenerarea și restaurarea ordinii afective și sociale, după prăbușirea tragică provocată de gelozia lui Leontes [Tillyard, 1943: 58-62]. În acest spațiu, abandonarea și salvarea Perditei nu sunt simple episoade narative, ci momente simbolice care indică posibilitatea unui nou început.

Bohemia devine astfel un tărâm al reînnoirii și al libertății relative, în care timpul și natura suspendă temporar violența autorității, pregătind reconcilierea finală. Această lectură este consolidată de abordarea mitică a lui Northrop Frye, care asociază Bohemia cu „primăvara” ciclului sezonier, în opoziție cu „iarna” paranoică a Siciliei [Frye, 1957: 116].

În acest mediu rural idilic, Perdita crește ca fiică de păstor, într-o viață simplă, armonioasă, departe de intrigile de la palat. Shakespeare folosește convențiile pastoralului pentru a permite personajelor (și audienței) un *respiro*: avem parte de scene de voie bună, de un festival al tunderii oilor plin de cântec, dans și culoare, care sugerează abundența și fertilitatea verii. Din punct de vedere simbolic, natura și comunitatea rurală vindecă, treptat, traumele vechiului regat, Leontes se căiește izolat în Sicilia, în timp ce în Bohemia fiica sa pierdută trăiește și se pregătește, fără să știe, pentru reunificarea familiei. Bohemia este așadar un spațiu al creșterii și al identității ascunse: Perdita dobândește virtuți și iubiri departe de originea sa nobilă, până ce destinul o readuce în drepturile ei.

Critica literară a interpretat constant Bohemia ca un spațiu pastoral cu funcție regenerativă, opus rigidității și claustrării Siciliei. E. M. W. Tillyard consideră că piesa funcționează pe „planuri distincte ale realității”, dintre

care lumea pastorală facilitează purificarea morală și pregătește restaurarea ordinii afective și sociale, după prăbușirea tragică generată de gelozia lui Leontes [Tillyard, 1943: 58-62]. În această logică, Bohemia nu reprezintă o evadare idilică definitivă, ci o etapă necesară de regenerare, înaintea revenirii în spațiul inițial pentru deznodământul împăciuitoare.

Totuși, idila pastorală este tensionată de reapariția autorității părintești, atunci când Polixenes reacționează violent la relația dintre Florizel și Perdita. Acest episod reintroduce conflictul și demonstrează limitele utopiei rurale, sugerând că nici spațiul regenerativ nu poate rămâne complet izolat de structurile puterii. Fugind din Bohemia, Florizel și Perdita repetă simbolic experiența exilului, iar revenirea finală în Sicilia are loc într-un spațiu transfigurat. Sub influența energiei tinereții și a iubirii cultivate în Bohemia, curtea regală își poate confrunta traumele și permite reconcilierea. Astfel, Sicilia „iernii” paranoice este rescrisă prin contactul cu „primăvara” pastorală, iar spațiile piesei funcționează ca două stări complementare ale experienței umane: ruptura și regenerarea [Frye, 1957: 116].

În *Exit, Pursued by a Bear*, echivalentul modern al evadării pastorale este reprezentat de tabăra de vară a echipei de majorete, un spațiu temporar situat în afara mediului urban și a structurilor obișnuite de supraveghere familială. Pentru Hermione Winters, acest spațiu capătă inițial o semnificație pozitivă, aproape ritualică: este ultima tabără din parcursul său liceal și marchează simbolic tranziția către maturitate, funcționând ca un moment de coeziune comunitară și de pregătire pentru sezonul final de competiții.

Ritualul confesiv din prima seară a taberei, în care echipele își exprimă temerile colective, poate fi interpretat ca o formă de catharsis comunitar. Gluma lui Hermione despre „blestemul” liceului, repetarea unor tragedii și sarcini neplanificate de la o generație la alta, nu este un simplu element anecdotic, ci indică o conștiință latentă a fragilității ordinii sociale. Dorința de a „rupe blestemul” conferă taberei o funcție simbolică de purificare și reînnoire, similară atmosferei festive din Bohemia shakespeariană.

Din perspectivă geocritică, tabăra de vară poate fi interpretată ca o heterotopie, în sens foucauldian: un spațiu liminal, de tranziție, în care normele cotidiene sunt suspendate, iar identitățile pot fi renegociate. Aici, Hermione este temporar eliberată de rolurile instituționale, fiică, elevă eminentă, lider al echipei, și poate experimenta un sentiment autentic de

apartenență și solidaritate. Ca și Bohemia din *The Winter's Tale*, tabăra funcționează inițial ca un spațiu al regenerării și al posibilității, pregătind terenul pentru transformările identitare ulterioare.

Atmosfera idilică a taberei este însă brusc și violent întreruptă de agresiunea suferită de Hermione Winters. La petrecerea de final, spațiul conceput inițial ca loc al comunității și al regenerării se transformă într-o scenă a traumei, iar tabăra, lacul, pădurea, cabanele, devine cadrul unei violențe care contrazice radical așteptările de siguranță și comuniune asociate imaginarului pastoral. Romanul subminează astfel convenția tradițională a pastoralului ca refugiu lipsit de conflict, sugerând că nici spațiile naturale, nici comunitățile aparent protejate nu sunt imune la manifestările răului social.

Din perspectivă geocritică, această inversare a funcției spațiului marchează introducerea violenței de gen ca element perturbator al pastoralului modern. Trauma nu este legată de un loc marginal sau obscur, ci se produce chiar în inima unui spațiu destinat solidarității și tinereții, ceea ce accentuează caracterul sistemic al problemei. În plan simbolic, abandonarea Hermionei lângă lac evocă, într-o cheie contemporană, episodul Perditei părăsite pe țărmul Bohemiei. Dacă în piesa shakespeariană copilul este salvat de un păstor și reintegrat într-o ordine providențială, în roman salvarea vine din intervenția prietenilor și a instituțiilor, semnalând o mutație de la miracolul narativ la responsabilitatea comunitară.

Titlul romanului, *Exit, Pursued by a Bear*, funcționează ca o metaforă extinsă a consecințelor care o urmăresc pe protagonistă după agresiune. „Ursul” nu mai este o amenințare fizică, vizibilă, ci suma repercusiunilor psihologice și sociale: trauma, fragmentarea memoriei, privirea evaluativă a celorlalți și stigmatizarea asociată violenței sexuale într-o cultură încă marcată de prejudecăți. Prin această transpunere, Johnston transformă didascaliul shakespearian într-un simbol al persecuției invizibile, adaptat realităților contemporane, și reafirmă actualitatea motivelor din *The Winter's Tale* în contextul dezbaterilor moderne despre consimțământ și violență de gen.

După agresiune, Hermione părăsește prematur tabăra de vară, într-un gest comparabil cu plecarea Perditei din Bohemia, și revine în comunitatea sa pentru a confrunta consecințele traumei. Tabăra se configurează astfel ca un spațiu liminal, marcând ruptura dintre un „înainte” și un „după” identitar.

Protagonista este brusc resemnificată social, trecând de la statutul de lider admirat la cel de subiect vulnerabil, expus judecății și zvonurilor. Totuși, acest spațiu al fracturii devine și locul germinării rezilienței: prietenia cu Polly și solidaritatea colegelor conturează cadrul unei reconstrucții identitare. Spre deosebire de Perdita, pentru care Bohemia reprezintă un interval al inocenței, tabăra marchează pierderea acesteia, dar inaugurează un parcurs de redefinire a sinelui, în care Hermione se afirmă ca supraviețuitoare, nu ca victimă pasivă.

Este relevant de observat modul în care spațiul taberei se leagă de tema reconfigurării sociale. În urma agresiunii, micro-comunitatea taberei, formată din colegele provenite din licee diferite, antrenori și personal auxiliar, este confruntată cu o ruptură simbolică a imaginarului de „vară perfectă”. Suspiciunea temporară privind identitatea agresorului tulbură spiritul de camaraderie și introduce o tensiune comparabilă cu destabilizarea provocată de gelozia lui Leontes în spațiul curții siciliene.

Diferența constă însă în reacția comunitară ulterioară. Spre deosebire de exilul prelungit și tăcerea impusă Hermionei din *The Winter's Tale*, romanul contemporan privilegiază mobilizarea și dialogul. Hermione Winters alege să vorbească cu specialiști, cu familia și cu autoritățile, transformând experiența traumatică dintr-un eveniment privat într-o problemă socială care reclamă asumare colectivă. În acest proces, spațiul taberei se extinde simbolic în arena publică a orașului Palermo Heights, unde discuțiile despre consimțământ, siguranță și responsabilitate devin parte a discursului comunitar. Astfel, tabăra, inițial asociată inocenței și evaziunii, funcționează ca un catalizator al schimbării de mentalitate, obligând comunitatea să își confrunte propriile vulnerabilități și să răspundă solidar traumei.

Din perspectivă geocritică, juxtapunerea Bohemia- tabără de vară evidențiază evoluția reprezentărilor traumei și ale identității feminine. În Bohemia, Perdita trăiește într-o formă de inocență protejată, spațiul pastoral suspendând temporar confruntarea cu violența originară a abandonului și cu autoritatea paternă. Această protecție spațială amână trauma până la momentul revelației identității, care devine catalizatorul reconcilierii finale.

În schimb, în tabăra de vară, Hermione Winters nu este cruțată de violență, ci o experimentează direct, însă fără a fi condamnată la o existență construită pe minciună. Recuperarea memoriei și identificarea agresorului

declanșează nu un proces de reîntoarcere providențială, ci unul de justiție și asumare. Revelația nu mai are funcția restaurării unei ordini simbolice prestabilite, ca în piesa shakespeariană, ci activează *agency*-ul protagonistei, care refuză rolul pasiv și alege confruntarea prin mijloace legale.

Decizia de a nu continua o eventuală sarcină rezultată din agresiune, tratată cu reținere și responsabilitate în roman, poate fi interpretată ca un act de autonomie corporală și de rupere a unui destin impus. În acest sens, romanul contrastează puternic cu soarta Perditei, a cărei existență este determinată de voința altora, abandonată de tată, salvată întâmplător și destinată să repare greșelile generației precedente. Diferența dintre cele două trasee subliniază mutația de la o identitate feminină modelată de forțe exterioare la una definită prin alegere și responsabilitate individuală

Concluzii

Analiza comparativă a piesei *The Winter's Tale* și a romanului *Exit, Pursued by a Bear* a evidențiat rolul central al spațiului literar în configurarea traumei, identității și proceselor de reconciliere. Din perspectivă geocritică, spațiile nu funcționează ca simple cadre ale acțiunii, ci ca structuri active care condiționează relațiile de putere, dinamica socială și evoluția personajelor. Palatul sicilian și spațiul pastoral boem reflectă tensiunile unei societăți patriarhale și ierarhizate, în care ruptura morală este profundă, iar restaurarea ordinii presupune timp, penitență și intervenție simbolică. În contrast, liceul și tabăra de vară din romanul contemporan devin spații ale confruntării directe cu trauma, dar și ale reconfigurării sociale prin solidaritate, empatie și asumarea responsabilității colective.

Diferențele dintre cele două texte marchează o mutație semnificativă de sensibilitate culturală și narativă. Dacă în *The Winter's Tale* reconcilierea este orchestrată de autoritatea regală și susținută de un simbolism aproape miraculos, în *Exit, Pursued by a Bear* schimbarea se produce prin dialog, expunere a adevărului și acțiune comunitară. Vindecarea nu mai este rezultatul unei intervenții providențiale, ci al unui proces social în care vocile marginalizate, în special cea feminină, capătă vizibilitate și legitimitate. Spațiul liceului, deschis și relativ democratic, contrastează astfel cu spațiul curții autocratice, indicând o transformare profundă a mentalităților privind dreptatea, consimțământul și distribuția puterii.

În acest context, adaptarea *young adult* confirmă caracterul polisemantic și durabil al miturilor shakespeariene. Reinterpretate într-o

geografie recognoscibilă pentru cititorii secolului XXI, motivele din *The Winter's Tale* dobândesc o relevanță socială imediată, facilitând discutarea unor teme sensibile precum violența de gen, trauma și recuperarea identității. Shakespeare rămâne actual nu prin conservarea formelor canonice, ci prin capacitatea operei sale de a fi reimaginată spațial și etic în funcție de noile contexte culturale. În acest sens, geocritica se confirmă ca un instrument analitic pertinent pentru înțelegerea modului în care literatura mediază relația dintre spațiu, traumă și transformare socială, oferind un cadru fertil pentru dialogul dintre canon și literatura contemporană.

Note finale

- [1] Shiv Narayan Yadav, « The Influence of Shakespeare on Modern Literature », *The Voice of Creative Research*, vol. 7, no. 3, July 2025, pp. 106–107, <https://doi.org/10.53032/tvcr/2025.v7n3.09>
- [2] Ibidem, pp. 108–109.
- [3] Virginie Douglas, « *The Success and Ambiguity of Young Adult Literature: Merging Literary Modes in Contemporary British Fiction* », *Publije*, 2018, pp. 1–3.
- [4] Stacey K. Mooney, « “More Free Than He Is Jealous”: Female Agency and Solidarity in *The Winter's Tale* », *The Review: A Journal of Undergraduate Student Research*, vol. 20, 2019, pp. 1, 5–6, disponibil online la: <https://fisherpub.sjf.edu/ur/vol20/iss1/8>.
- [5] Linda Hutcheon, *A Theory of Adaptation*, Routledge, New York–London, 2006, p. 7.
- [6] Ibidem, pp. 8–9.
- [7] Marius Conkan, *Geocriticismul. Spațiu, literatură, geografie*, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2017, p. 18.
- [8] Henri Lefebvre, *La production de l'espace*, Anthropos, Paris, 1974, p. 31.
- [9] Edward W. Soja, *Thirdspace: Journeys to Los Angeles and Other Real-and-Imagined Places*, Blackwell, Oxford, 1996, p. 211.
- [10] Andrew Thacker, *Moving Through Modernity: Space and Geography in Modernism*, Manchester University Press, Manchester, 2003, pp. 33–34.
- [11] Tillyard, E. M. W. *The Elizabethan World Picture*. London: Chatto & Windus, 1943, pp. 58–62.
- [12] Northrop Frye, *Anatomy of Criticism: Four Essays*, Princeton University Press, Princeton, 1957, p. 116.
- [13] Tillyard, E. M. W. *The Elizabethan World Picture*. London: Chatto & Windus, 1943, pp. 58–62.
- [14] Northrop Frye, *Anatomy of Criticism: Four Essays*, Princeton University Press, 1957, p. 116.

Referințe bibliografice

Conkan, Marius, « Geocritica și teoriile socio-spațiale », *Transilvania*, nr. 4, 2023, pp. 18–23.

Douglas, Virginie, « The Success and Ambiguity of Young Adult Literature: Merging Literary Modes in Contemporary British Fiction », *Publije*, 2018, <https://hal.science/hal-02059857>.

Frye, Northrop, *Anatomy of Criticism: Four Essays*, Princeton, Princeton University Press, 1957.

Hutcheon, Linda, *A Theory of Adaptation*, New York, Routledge, 2006.

Johnston, E. K., *Exit, Pursued by a Bear*, New York, Dutton Books for Young Readers, 2016.

Lefebvre, Henri, *The Production of Space*, Oxford, Blackwell, 1991 (orig. ed. 1974).

Mooney, Stacey K., « “More Free Than He Is Jealous”: Female Agency and Solidarity in *The Winter’s Tale* », *The Review: A Journal of Undergraduate Student Research*, vol. 20, 2019, pp. 1–7, <https://fisherpub.sjf.edu/ur/vol20/iss1/8>.

Shakespeare, William, *The Winter’s Tale*, ed. modernă: Russ McDonald & Lena Cowen Orlin (eds.), *The Bedford Shakespeare*, Boston, Bedford/St. Martin’s, 2015.

Soja, Edward W., *Thirdspace: Journeys to Los Angeles and Other Real-and-Imagined Places*, Cambridge (MA), Blackwell, 1996.

Tillyard, E. M. W., *The Elizabethan World Picture*, London, Chatto & Windus, 1943.

Thacker, Andrew, *Moving Through Modernity: Space and Geography in Modernism*, Manchester, Manchester University Press, 2003.

Westphal, Bertrand, *Geocriticism: Real and Fictional Spaces*, New York, Palgrave Macmillan, 2011 (orig. ed. fr. 2007).

Yadav, Shiv Narayan, « The Influence of Shakespeare on Modern Literature », *The Voice of Creative Research*, vol. 7, nr. 3, 2025, pp. 105–116.